

DALE – GUDBRANDS GARD

by Frich's

En unik destinasjon i Gudbrandsdalen

Frich's internmagasin nr.2

EN NY TID FOR NORGE

«Kong Olav avtalte møte med bøndene tidlig neste morgen, og da skulle også gudebildet av Thor bæres ut. Da møtet var satt spurte Dale-Gudbrand kongen hvor hans Gud var. Samtidig sto sola opp og kongen svarte: ”Der kommer min Gud med stort lys”. Da bøndene snudde seg for å se mot soloppgangen, slo Kolbein sterke til gudebildet så det sprakk og ut kom mus, øgler og ormer. Da de så dette tok Dale-Gudbrand og bøndene kristendommen.»

Slik beskriver Snorre Sturlason det dramatiske møtet mellom kong Olav Haraldsson, ham som senere fikk tilnavnet «den hellige», og Dale-Gudbrand. Gudbrand var bondehøvding på Hundorp, det som i dag er Dale-Gudbrands Gard.

Å dømme etter Snorres beskrivelse var det på Hundorp den siste store konfrontasjonen mellom gammel og ny tro fant sted. I virkeligheten handlet det vel så mye om politikk: Kongemakt vant over lokal høvdingmakt.

2

Den dramatiske historien markerer skillet mellom «gammel» og «ny» tid i Norge. Dale-Gudbrands Gard er tusenårsstedet i gamle Oppland fylke, og i 2021 er det 1000 år siden det berømte møtet mellom Olav og Gudbrand.

Akkurat som Dale-Gudbrands Gard var et samlingssted for mektige møter for 1000 år siden, er det et sted for store begivenheter i dag. De seks bygningene brukes til overnatting, matservering, kurs og konferanser.

A NEW ERA FOR NORWAY

“King Olav agreed to meet the farmers early the next morning, and then the idol of Thor should be borne out. When the meeting was set, Dale-Gudbrand asked the king where his god was. At the same time the sun rose and the king replied, ‘There comes my God with great light.’ When the farmers turned to look at the sunrise, Kolbein struck the idol so that it burst and out came mice, lizards, and worms. When they saw this, Dale-Gudbrand and the peasants accepted Christianity.”

This is how Snorri Sturluson describes the dramatic meeting between Olaf II Haraldsson, later Saint Olaf, and Dale-Gudbrand. Gudbrand was a hersir, a term originally referring to a wealthy farmer, but also a military leader, at Hundorp, which today is known as Dale-Gudbrands Gard (Dale-Gudbrand’s farm).

Skrevet av/Written by: Georg Mathisen og Egil Ulateig

Layout: Dovre Design as

Foto/Photo: Ian Brodie, Bjørnar Bråthen, Georg Mathisen, Bjørn Sletten, Stian Stø Dørum, Ivan Boine

FØLGE GJENNOM LIVET

I dag følger Dale-Gudbrands Gard frøningene gjennom hele livet. En frøning – altså en som bor i kommunene Sør-Fron eller Nord-Fron – bruker gården til dåp, til skoletur, til konfirmasjon, til bryllup, til 50- eller 70-årsdag og til minnesamvær. Plassen har den samme funksjonen som grendehuset har i mange bygder – det er den som samler bygda.

Men like viktig er det å samle gjester fra lenger unna. De 16 nyrenoverte hotellrommene har høy standard. I tillegg holder tre rom enkel standard og brukes blant annet av pilegrimer. Suiten, som bildet er hentet fra, passer til de spesielle anledningene, enten det er for brudeparet eller for dem som vil ha en helt spesiell hotellopplevelse.

Til kurs og konferanse er det fem saler å velge mellom, til alt fra små grupper til forsamlinger på over 100 personer når det ikke er smittevernrestriksjoner.

Dale-Gudbrands Gard kan servere inntil 280 gjester samtidig. Kjøkkenet baserer seg på tradisjonsmat fra Gudbrandsdalen. Hotellet samarbeider med lokale leverandører av gode råvarer, og menyen veksler med sesongene. Kokkene tar de fleste utfordringer og tilpasser maten til ønsker og allergier.

En egen husvin har fått navnet Pilegrimsvin, og lokale produsenter leverer øl til gjestene på Dale-Gudbrands Gard.

A PART OF LIFE

Nowadays the locals gather at Dale-Gudbrands Gard throughout their lives; for christenings, weddings and memorial services. Equally important is attracting guests from further afield. The twelve newly renovated hotel rooms maintain a high standard. Additionally there are three simple rooms, which are frequently used by pilgrims. The pictured suite is perfect for those special occasions.

3

For courses and conferences you can choose between five different halls, suitable for everything from small groups to large gatherings upward of 100 guests. Dale-Gudbrands Gard can serve up to 280 guests at once, and the kitchen cooperates with local providers of excellent ingredients.

3500 SKOLEELEVER

Hundorp har formet livene til flere tusen unge menn og kvinner. I over 70 år var det folkehøgskole på den historiske plassen.

– Det som virkelig beviser at dette var et politisk og religiøst maktsentrum, er ikke beretningen til Snorre i Heimskringla. Det er minnene fra førkristen tid og det maktsymbolet som gravhaugene her representerer, sier Rasmus Stauri.

Han er født og oppvokst i disse historiske omgivelsene. Bestefaren hans, den kjente skolemannen som også het Rasmus Stauri, kom fra Stryn for å starte folkehøgskole i Gudbrandsdalen.

– Hundorp er et eldgammelt navn som betyr fiske- eller fangstplass, forteller han. – De eldste kulturminnene går minst 4000 år tilbake i tid. Gravhaugene her er kongehauger, noen av dem er 30 meter i diameter.

Stauri snakker om Sør-Fron som en kulturminnebygd, men også en bygd med standsforskjeller og et husmannsvesen og utvandring til Amerika, særlig på 1800-tallet.

– Dikteren Theodor Caspari skriver om Fron som «dalernes blomme». Det er en veldig vakker bygd med et rikt kulturlandskap, og innpå fjellet er det et rikt beitelandskap, jakt og fiske og flere skiferbrudd.

Dagens bygninger stammer opprinnelig fra 1840- og 50-tallet. Før 1844 var det to gårder. Da midtre Gudbrandsdalen ble eget sorenskriverembete, ble de slått sammen. Sorenskriver John Iversen Randklev måtte skaffe seg skrivergård. Han kjøpte både Uppigard Hundorp og Nigard Hundorp og slo dem sammen i 1844.

Folketellingen i 1865 forteller om rundt 60 personer med tilknytning til Hundorp gard. Da lå det fem husmannsplasser under gården.

I 1914 kjøpte Rasmus Stauri bygningene og 40 mål jord for å drive Gudbrandsdalens folkehøgskule. – Her har det gått rundt 3500 elever. Gjennom nordiske lærerkurs ble folkehøgskolen også kjent som en møteplass som hadde besøk av et par tusen norske og nordiske pedagoger, forteller sønnesønnen.

En lang rekke litterater og kulturfolk som Francis Bull, Fredrik Paasche og mange andre var sentrale gjester.

Folkehøgskolemannen og forfatteren Rasmus Stauri skjønte verdien av å bygge symboler på Hundorp. Han fikk reist minnesteiner over Olav Haraldsson, Harald Hardråde og Dale-Gudbrand. I 1924 fikk han den kjente dekorasjonsmaleren Ragnvald Einbu fra Lesja til å dekorere den største skolesalen – det som i dag er Einbusalen – med motiver fra nasjonal historie og diktning.

Da internatet brant ned etter en påsatt brann i 1987, var det slutt på folkehøgskoledrift på Hundorp. Nå er tradisjonene tatt vare på med en permanent historisk folkehøgskoleutstilling – Norges eneste i sitt slag.

3500 STUDENTS

Hundorp has shaped the lives of several thousand young men and women. For more than 70 years it functioned as a folk high school. Around 3500 students have attended the school, in addition to around 2000 Norwegian and Nordic educators who have attended teaching courses.

“Hundorp is an old name meaning fishing or hunting ground,” explains Rasmus Stauri. He is born and raised in these historic surroundings. His grandfather, of the same name, founded the folk high school.

“The oldest piece of cultural heritage is from at least 4000 years ago. The burial mounds around here house old kings, some mounds are as big as 30 metres across.”

Stauri talks about Sør-Fron as a cultural heritage village, but also a village with people of varying social standing, and high emigration to America.

The folk high school founder and author, Rasmus Stauri, had memorial stones erected for Olav II Haraldsson, Harald Hadrada and Dale-Gudbrand. In 1924 he had the well known decorative painter, Ragnvald Einbu, from Lesja, decorate the largest school hall, known today as “Einbusalen”, with images from national history and poetry.

The buildings on the farm today date back to the 1840s and -50s.

EN DAG SOM VIKINGER

Sjetteklassinger i Gudbrandsdalen får leve en dag som vikinger på Dale-Gudbrands Gard. Nå er det blitt vikingdag for hele familien, også.

6 – Både elever og lærere blir kledd opp som vikinger. Så følger de et program gjennom hele dagen, forteller prosjektmedarbeider Stian Stø Dørum i Sør-Fron kommune.

På den måten får elleve-tolvåringene lære historie og leve historie. – De kan lage seg pil og bue, lære å tolke runeskrift, lage smykker på samme måten som vikingene gjorde, lære seg å tenne bål og ikke minst spise vikingmat, ramser Dørum opp.

– Så får de oppleve vikingmusikk slik vi ser for oss at den kunne ha vært. Da kommer landets fremste formidler av middelaldermusikk, Stein Villa. Han og kona er ekstremt flinke med gamle instrumenter, ifølge kultursjef Bjørn Kjellsson Sletten. Innføring i arkeologi blir det også. Elevene lærer hvordan moderne arkeologer arbeider, og de får grave og finne kopier av virkelige funn som er gjort på gården.

– Det er veldig fint å være her på den dagen og se hvor godt alle ungene trives. De er rolige, de følger opplegget, og de er interesserte, sier Dørum.

I 2020 var det 16. året med vikingdag på Dale-Gudbrands Gard. Kultursjefen mener at vikingdagen er den arenaen og det arrangementet som best har formidlet historien om Hundorp og Dale-Gudbrand til dagens gudbrandsdøler.

– Dette er noe som ungene har gode minner fra. Jeg har hatt unger her selv. Når vi kjører forbi, er det dette de prater om. «Her var vi på vikingdag!» Formidlingen virker, sier han.

Foreløpig er det sjetteklassinger fra de fire kommunene Ringebu, Sør-Fron, Nord-Fron og Sel som kommer på vikingdag. Lillehammer og andre kommuner har meldt interesse. Kommunen vil gjerne koble på flere – problemet er å få det til slik at det kan avvikles i løpet av én skoledag, inkludert reisen.

De siste tre årene har torsdagen og fredagen som er satt av til vikingdager, fått følge av en lørdag med åpen familiedag. Vikinger er i vinden, de er lette å markedsføre, og det er hyggelig å henvende seg til et bredere publikum. Da er det sverdskamp, mer autentiske drakter som er håndsydd og farget med planter, smier og bueskyttere.

– Skolene er flinke til å forberede ungene på det de møter her. Så henger det sammen med Pilgrimssenteret, som møter den samme klassen på vandring langs Pilgrimsleden samme høst, forteller Bjørn Kjellsson Sletten.

A DAY AS VIKINGS

Sixth graders in Gudbrandsdalen get to live a day as viking at Dale-Gudbrands Gard. There is now a viking day for the whole family as well.

“Pupils and teachers are dressed up as vikings,” explains project member Stian Stø Dørum in Sør-Fron municipality.

This way the eleven to twelve year-olds get to learn and live history. “They can craft a bow and some arrows, learn to read runes, make jewelry like the vikings did, and learn how to make a fire. Not to mention eat viking food,” Dørum lists.

“They get to experience viking music the way we imagine it might have been,” cultural director Bjørn Kjellsson Sletten says.

They also learn some archeology. The students learn how modern archeologists work, and they get to dig and find copies of real discoveries made on the farm.

“It is lovely to be here on the day and see how much the kids enjoy it. They are calm and participate properly, and they are interested,” says Dørum.

For the past three years, the Thursday and Friday spent as viking days have been followed by a family viking day on the Saturday.

TUSEN ÅR MED KULTURMØTE

For 1000 år siden møttes Gudbrand og Olav på Hundorp. Kulturmøte og endring er stikkord for jubileet.

– Møtet mellom Dale-Gudbrand og Olav Haraldsson her i 1021 står som et bilde på kristningen av Norge og på møtet mellom den nye og den gamle tiden, sier Bjørn Kjellsson Sletten. Han er tjenesteleder for kultur og næring i Sør-Fron kommune.

– Det historiske bakteppet er kongesagaen. Uavhengig av om den er historisk korrekt eller ei, er den et bilde på dette kulturmøtet. Derfor legger vi også vekt på dette i år: Vi har satt kulturmøte og endring som en overbygning over tusenårsjubileet. Vi aktualiserer det mer enn vi ser bakover, sier han.

8 – For vår del handler det om å peke på hva som er kulturmøtet i våre dager, og å skape nye kulturmøter. Hva er de store endringene vi står overfor nå? Gjerne sammenlignet med de endringene vi sto overfor for 1000 år siden? Trosaspektet er bare én del av det. Det er levesett som blir endret, samfunnet endrer seg, konstaterer Sletten.

Da snakker han ikke først og fremst om koronaviruset, selv om det kommer til å få mye å si for hvordan jubileet kan feires. – Viruset vil gå over. Kanskje er det klimautfordringene som er vår tids store skille? Men vi har også kulturmøter som utfordrer oss, fastslår kultursjefen.

Han inviterer til et jubileum der barnefamiliene er hovedmålgruppen. Arrangementene er laget for barn og unge på en slik måte at alt skal være tilgjengelig for alle. – Selv om noe av programmet retter seg spesielt mot barn og unge, så vil det være artig for foreldre og besteforeldre å være med på det, understreker prosjektmedarbeider Stian Stø Dørum.

Smittefaren gjør at feiringen kommer litt senere i gang enn planlagt. – I sum er det veldig mange arrangement spredd utover hele året fra mars. Det første store som skjer, er åpning av utstilling i mai, forteller de to.

Da skal det stilles ut gjenstander som er funnet i Sør-Fron og hentet hjem i år – både fra vikingtiden og tidligere. For 1500 år siden var Kjørstad, noen kilometer lenger nord, et maktsentrum med forbindelser til Kontinentet. Etter Dale-Gudbrands tid har nabogården Steig fostret en dronning – Ingebjørg Guttormsdatter, som var gift med kong Øystein Magnusson.

Selve tusenårsfesten er lagt til olsokhelgen – 29.–31. juli – med blant annet marked, folkefest og sagaoratoriet «Signe frå Bjølstadmo». Hvis Lågen er medgjørlig, skal det også ros vikingskip opp til Hundorp.

Hundorp 2021 er den første delen av den ti år lange feiringen av nasjonaljubileet. Den ender opp med 1000-årsmarkeringen av slaget på Stiklestad i 2030.

- Se programmet på neste side.

A MILLENNIAL CULTURAL MEETING

A thousand years ago, Gudbrand and Olaf met at Hundorp. Cultural meeting and change are key words for the anniversary.

“The meeting that took place here between Dale-Gudbrand and Olaf II Haraldsson in 1021 are an image of the christening of Norway, and the clash of the new and the old times,” says Bjørn Kjellsson Sletten. He is the director of culture and business in Sør-Fron municipality.

“We want to point out what are cultural meetings in the modern day, and to create new cultural meetings. What are the biggest changes we face today?” he asks.

The risk of infection is delaying the celebration a little. “First on the schedule is the opening of an exhibit in May,” project member Stian Stø Dørum tells us.

Discoveries from Sør-Fron will be on exhibit, from the viking age, and earlier. The main celebration is planned for July 29th-31st, and will contain a market and a big celebration. If the river Lågen plays nicely a viking ship will also be rowed up to Hundorp.

Hundorp 2021 marks the beginning of the decade-long celebration of the national anniversary. It finishes with the 2030 commemoration of the 1000-year anniversary of the battle of Stiklestad.

- See the programme on the next page.

HUNDORP 2021

SLIK BLIR PROGRAMMET

Programmet for Hundorp 2021 kommer til å bli justert gjennom hele året. Helt oppdatert program finner du til enhver tid på hundorp2021.no, eller du kan skanne QR-koden på denne siden og komme rett til programmet.

Men her er noen av høydepunktene fra programmet på og rundt Dale-Gudbrands Gard, med forbehold om endringer:

- Tingstadprosjekt: Arkeologisk undersøkelse av områdene rundt Hundorp og nabogården Haave.
- Utstilling av gjenstander fra arkeologiske funn i Sør-Fron, i en spesialbygd, mobil container.
- 10 • April: Premiere på 2021-produksjonen til Fron kulturskule.
- Mai: Bispevisitas og kirkemøte i Sør-Fron.
- 19. juni: Åpen gård på nabogården Steig. En del av programmet for «Gudbrandsdalen i 1000 år», som inneholder over 30 arrangement i tolv kommuner.
- 21. juli: «Fake News – fra Snorre til Trump».
- Juli: Pilegrimsvandring «i Olavs fotspor», frem til Tusenårsfesten.
- 29. juli: Tusenårsfesten – «Fortid». Gudstjeneste, åpning og sagaoratoriet «Signe frå Bjølstadmo».
- 30. juli: Tusenårsfesten – «Nåtid». Marked, flere ulike scener, talkshow og smaker av Gudbrandsdalen.
- 31. juli: Tusenårsfesten – «Framtid, erkjennelse». Morgenkonsert, festgudstjeneste, vikingskip kommer til Hundorp, tusenårsmarkering og folkefesten Ragnarock.
- September: Vikingdager på Hundorp.
- Desember: Erfaringskonferanse, avslutning på jubileet.

THIS IS THE PLAN

The schedule for Hundorp 2021 will be adjusted throughout the year. You can always find an up to date programme on hundorp.no, or you can scan the QR-code on this page and get taken straight to it.

Some of the highlights are archeological examinations and exhibits of items, a visit by the bishop, pilgrimages, a millennial party, the neighbour farm, Steig, where Queen Ingebjørg Guttomsdatter grew up, will be open for visits, and the show “Fake News – From Snorri to Trump” will be put on.

GLADE I DALE-GUDBRANDS GARD

– Dette er en plass som mange har et nært forhold til og som mange er utrolig glade i, sier ordfører Ole Tvette Muriteigen i Sør-Fron om Dale-Gudbrands Gard. Han trekker frem beliggenheten midt i et av de rikeste kulturminnefeltene på det indre Østlandet. Nå er han veldig spent på hva geoskanningen som nettopp er gjort, finner i bakken.

Sør-Fron kommune eide gården fra 1980-tallet og til den ble solgt i 2012. Muriteigen snakker varmt om den store aktiviteten i folkehøgskoleperioden. Da var det også mange som fant sin livsledsager på Hundorp.

– Mens kommunen eide gården, ble den drevet med forskjellig vertskap. Da vi bestemte oss for å selge, var det viktig å få inn noen som kunne gi stedet den utviklingen det fortjener, sier han. Det skjedde i den første perioden hans som ordfører, så han var tungt inne i arbeidet selv.

– Så ble den solgt videre til Øyvind Frich. Jeg husker veldig godt da han ringte meg og sa at han var i slutfasen av handelen. Jeg ble veldig glad for det, og det viste det seg at det var god grunn til, sier Muriteigen.

– Dale-Gudbrands Gard er verdifull, åpen og tilgjengelig for familiearrangement og alt slikt som hører til i et lokalsamfunn. I dag er det en aktiv reiselivsbedrift, akkurat slik vi ønsker. Og så har den jo en helt sentral rolle i tusenårsmarkeringen, understreker ordfører Ole Tvette Muriteigen.

LOVE FOR DALE-GUDBRANDS GARD

“A lot of people feel very close to this place, and it has a special place in their hearts,” mayor of Sør-Fron, Ole Tvette Muriteigen explains.

He mentions the location in the middle of one of the richest areas of cultural heritage in this part of the country. He is anticipating the results of the recent geoscan of the area, wondering what might be found in the ground.

Sør-Fron municipality owned the farm from the mid 1980s, until it was sold in 2012. Muriteigen remembers its time as a folk high school fondly. At the time a lot of people also found their life partners at Hundorp.

“When we decided to sell, it was important to find someone who would develop the place the way it deserves,” he says.

VANDRER I PILEGRIMENES FOTSPOR

De bruker flere dager på å vandre i pilegrimenes fotspor. Noen går hele veien fra Oslo til Trondheim. – I 2019 kom det vandrere hit fra 28 land, forteller Per Gunnar Hagelien.

Han er daglig leder for Pilegrimssenteret Dale-Gudbrand. Langs pilegrimenes tradisjonelle vei fra Oslo til Trondheim ligger det fem regionale pilegrimssentre. – Vi er det eneste av dem som har direkte tilknytning til Olav den Hellige Haraldsson, sier Hagelien. – Ifølge Snorre var Olav Haraldsson her i 1021.

Senteret ligger i tilknytning til Dale-Gudbrands Gard. Der ligger også hovedkontoret til Gudbrandsdalsmusea, regionmuseet for Gudbrandsdalen, som pilegrimssenteret er en del av. Ringebu stavkirkeutstilling er blant attraksjonene som er en del av museumssamlingene.

– Primærmålgruppen vår er vandreren som kommer Pilegrimsleden. Samtidig kan den besøkende komme inn her og få informasjon og kunnskap om gården, forteller han.

Hagelien frister også med tusenårssti. Den går rundt Dale-Gudbrands Gard, gjennom ni stasjoner med arkeologi, poesi, lyd og barnefortelling. Her er det informasjonsskilt i tillegg til en guide på mobilapp som forteller om gårdens historie gjennom mer enn 1000 år, fra jernalderen og frem til i dag. Turen tar en halvtimes tid.

Dessuten tilbyr Pilegrimssenteret, som en del av Gudbrandsdalsmusea, en gårdsbutikk med lokale matvarer, lokalt håndverk og bøker. Den som besøker Dale-Gudbrands Gard og stikker innom senteret, kan få hjelp til å ta en liten tur i Pilegrimsleden.

I 2019, som var det siste «normale» året hva besøk angår, var det rett over 1000 vandrere som besøkte senteret mens de var ute på en tur å tre dager eller mer. – De fleste har gått mer enn to uker, forteller Per Gunnar Hagelien.

Over halvparten av vandrerne er tyske. Rundt 20 prosent er norske, mens resten fordeler seg på 26 land over hele verden. Enda flere av dem som går langs leden, er lokale og går bare en liten tur like ved der de bor. – I det store og det hele er Pilegrimsleden folkehelse både mentalt og fysisk, konstaterer Hagelien.

Han forteller om undersøkelser som viser at de fleste går Pilegrimsleden for naturopplevelsen. Mange legger også vekt på refleksjon og ettertanke.

– De aller fleste sier at etter en ukes tid, begynner de virkelig å koble fra. Så skal vi være forsiktige med å si noe bastant om den religiøse vinklingen på en pilegrimsvandring i dag, men vi har veldig fokus på den indre vandringen og åpne kirker. Kirkene er våre fremste kulturbærere, de er et stille rom og de er arkitektur og kulturhistorie, sier han.

PILEGRIMSLEDEN
ST. OLAVSVEGENE TIL TRONDHEIM

13

ST.OLAV WAYS

IN THE FOOTSTEPS OF PILGRIMS

They spend several days following in the footsteps of the pilgrims along tre St. Olav Ways. Some walk the whole distance, from Oslo to Trondheim. “In 2019 we had wanderers from 28 countries visit,” Per Gunnar Hagelien tells us. He is the manager of the Pilgrim centre Dale-Gudbrand. It is a part of Gudbrandsdalsmusea (the museums of Gudbrandsdalen) along with other museums and exhibits, such as the stave church exhibition in Ringebu.

Hagelien also recommends the millenium trail around Dale-Gudbrands Gard, and the Pilgrim centre offers a farm shop with local ingredients, local handmade goods, and books.

Hagelien talks about how most people walk the Pilgrim’s paths to be close to nature. Many people also value reflection and contemplation.

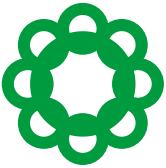
“Most people say that after about a week they start to decompress. We’ll be careful in saying anything definitive about the religious angle of today’s pilgrimages, but we have a lot of focus on the inner journey and open churches. Our churches are some of our most important carriers of culture. They are a quiet room, they are architecture and they are cultural history,” he says.

Gudbrandsdalsmusea
Dale-Gudbrands gard

Gudbrandsdalsmusea

lilurent
tekstilservice & renhold

Regnskap | Lønn | HR
Teknologi | Rådgivning | Bemanning

Vangsvegen 62, Hamar, tlf.: 40 10 40 18 - www.azets.no

MEMBER AV ELEKTRIKERKJEDEN

EL-PROFFEN

HORTEN

ELEKTRISKE AS

Registrert elvirksomhet

ELEKTRO

Lillehammer AS • tlf: 61 25 60 50

17

NUN/2021 dorp

Ditt støtteapparat på forbruksvarer

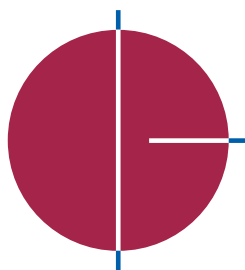
Vi er en stolt samarbeidspartner av NHO

A|S|K|O

– vi forsyner Norge med mat

Din lokale trykkeribedrift i Gudbrandsdalen! Vi presenterer ditt budskap – til riktig pris!

DG Trykk

Dale-Gudbrands Trykkeri as

2635 Tretten. Tlf. 920 56 910 - E-post: post@dg-trykk.no - www.dg-trykk.no

18

rethink. merkevarer,
skap sterke historier og bli synlig
think / create / act

rethinkstudio.no

DATABEAT

Stolt leverandør av infoskjermer til
Frich's og Wood Hotel siden 2008.

www.databeat.no

Ødegaard

H. Ødegaard & Co. AS, Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Våre fasiliteter!

- 25 meter treningsbasseng
- Terapibasseng 32 grader
- Barnebasseng
- Stupebasseng
- Boblebad
- Badstue
- Steambadstue
- 48 meter vannsklie
- Strømningskanal
- Grotte
- Hinderløype
- Sol-plass
- Is-dusj
- 1- og 3 meter stupebrett
- Kafe
- Badebutikk og billettskranke

fronbadeland.no

God mat - god pause!

VI TILBYR LADESTASJONER PÅ FØLGENDE STEDER:

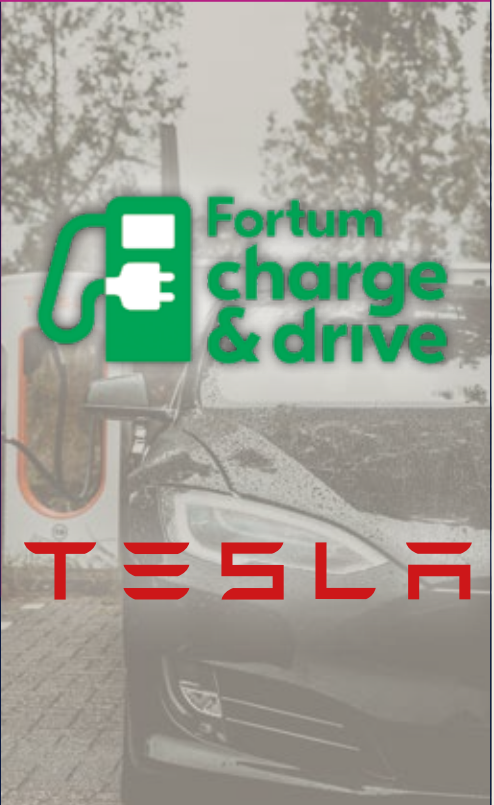
 FRICH'S®
MOTEL & SPISERI
OPPDAL AS

 FRICH'S®
MOTEL & SPISERI
HJERKINN AS

 FRICH'S®
HOTEL & SPISERI
ALVDAL AS

 FRICH'S®
KAFE & SPISERI AS
DOMBÅS

 WOOD HOTEL®
BY FRICH'S HOTEL & SPISERI AS
BRUMUNDAL

WWW.FRICH.NO

KONFERANSER PÅ NY MÅTE

Med koronaviruset vil ikke folk møtes like ofte lenger. Dale-Gudbrands Gard har investert i teknisk utstyr for å hjelpe kundene med videokonferanser.

– Det er en ny trend, fastslår Linda Bye Kristiansen hos Frich's. Hun viser frem et flyttbart rack med kamera og lyd. Utstyret kan dekke en sal på 70 kvadratmeter, det er flyttbart og det styres med fjernkontroll.

Det er nyttig mens bedrifter og foreninger er forsiktige med å møtes. Men det blir også en viktig del av tilbudet når de begynner å holde møter, seminarer og konferanser igjen, regner hun med:

– Større selskap krever at hvis det skal gjennomføres konferanser som du kan møte på, skal den samtidig være digital. Da er det kjempeviktig at vi kan tilby denne løsningen. På den måten kan vi ha 20 på møterom her og 50 andre steder i verden, sier Linda Bye Kristiansen.

A NEW WAY TO DO CONFERENCES

The corona virus has made people more reluctant to meet up. Dale-Gudbrands Gard has invested in technological equipment to help its customers with video conferencing. Frich's employee Linda Bye Kristiansen shows off a mobile rack with video and sound equipment. The kit can cover a hall of 70 square metres, is mobile and can be controlled remotely.

KONFERANSER PÅ NY MÅTE

Med koronaviruset vil ikke folk møtes like ofte lenger. Dale-Gudbrands Gard har investert i teknisk utstyr for å hjelpe kundene med videokonferanser.

– Det er en ny trend, fastslår Linda Bye Kristiansen hos Frich's. Hun viser frem et flyttbart rack med kamera og lyd. Utstyret kan dekke en sal på 70 kvadratmeter, det er flyttbart og det styres med fjernkontroll.

Det er nyttig mens bedrifter og foreninger er forsiktige med å møtes. Men det blir også en viktig del av tilbudet når de begynner å holde møter, seminarer og konferanser igjen, regner hun med:

– Større selskap krever at hvis det skal gjennomføres konferanser som du kan møte på, skal den samtidig være digital. Da er det kjempeviktig at vi kan tilby denne løsningen. På den måten kan vi ha 20 på møterom her og 50 andre steder i verden, sier Linda Bye Kristiansen.

HOW TO GET TO DALE-GUDBRANDS GARD

Dale-Gudbrands Gard is in Hundorp by the E6. Driving from Oslo takes three hours, from Oslo airport it takes two and a half. If you use public transportation you can get a train to Vinstra or Ringeby, and a bus from there to Hundorpkrysset (the Hundorp junction).

HISTORIEN FRICH

Under andre verdenskrig ble det vesle tettstedet og trafikknutepunktet Dombås med 400 innbyggere omskapt til en stor by med tusenvis av innflyttere. Det var hovedkvarter for en tysk divisjon og en enorm byggeplass. Men ingen innflytter skulle få en slik betydning for stedet som Olaf Frich. Han var en sjarmerende bamse av en oslomann som var utdannet baker og hadde seilt som stuert i utenriksfart. Han var en født gründer.

Midt i bondebygda begynte han i 1942 å selge melk fra et lite skur midt i sentrum. Den første utvidelsen kom da han begynte å lage konditorvarer i et lite rom bak melkekiosken. De ble så populære at han leverte dem i flere bygder og til de tyske soldatene.

Så åpnet han en kafé som snart ble den mest populære i området. Den kraftige mannen med den store nesen gikk rundt i kaféen med et vennlig smil og en stor sigar og skapte en egen atmosfære.

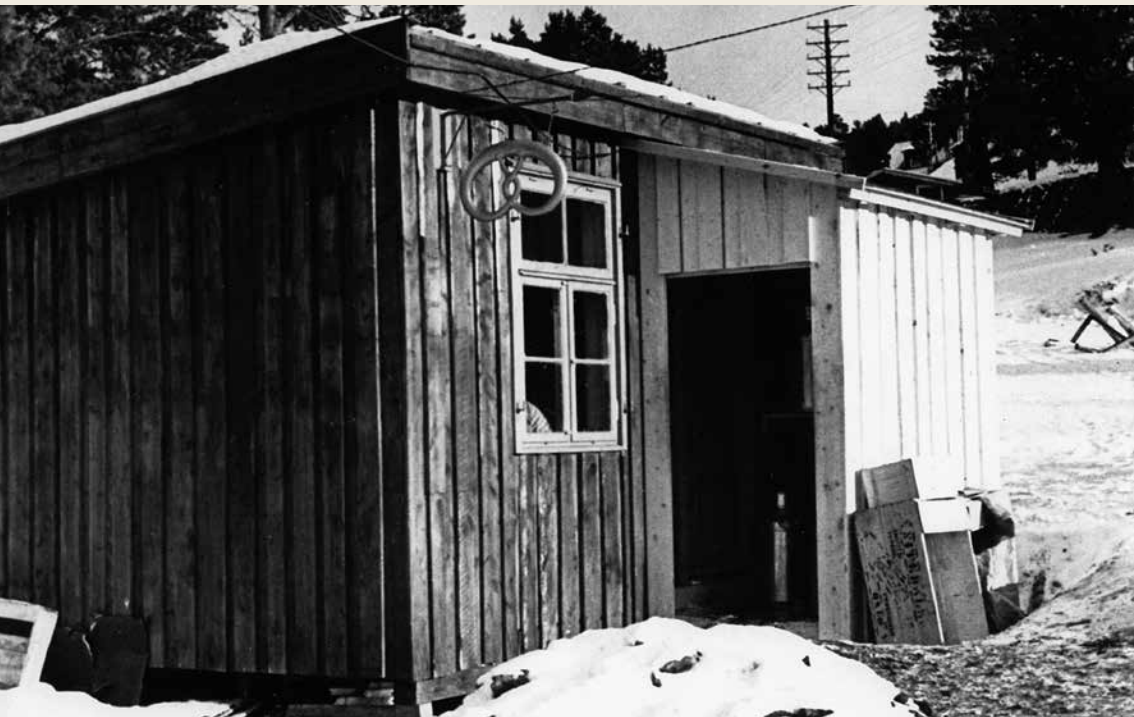
De få som arbeidet for ham, forteller at han var en god og streng sjef: – Vi fikk ikke ta pause hvis det var kunder i kafeen. Hvile måtte vi gjøre når det var stille.

Ute i hagen bygde han en bowlingbane hvor det krydde av store og små om somrene. Barna elsket ham, for det kunne vanke gratis is.

Da krigen var over, fortsatte Frich å utvide. Han kjøpte tyskernes store bakeri, som ble «det beste mellom Oslo og Trondheim», ifølge bakermesteren. Der bakte de 5000 boller i timen. Han hadde også 36 griser og skaffet kjøtt til forretningen.

Til tross for sjarmen var Olaf Frich en tilbakeholden mann som snakket lite om seg selv. Da han var 60 år, uttalte han til en journalist: «Jeg gleder meg over utviklingen og fremskrittet, og fryder meg over mine medmenneskers fremgang.» Å lykkes var livsmottoet hans, men ikke for egen vinning.

Han kunne ta raske og impulsive avgjørelser. Det stemte ikke alltid med sindige gudbrandsdølers oppfatning, noe som av og til irriterte ham. Men han mente at de unngikk å dumme seg ut ved å tenke seg grundig om. Og den etter hvert store arbeidsstokken var enige: «Han var en makeløs arbeidsgiver.»

22 Bygningene var små og primitive, og virksomheten nå så livlig at han satset på en ny, mye større bygning. Den sto ferdig i 1971. Ideene strømmet på, selv om ikke alle ble realisert.

Ved 60-årsjubileet vanket det uvanlig varme ord fra dovringene. Ingen hadde betydd så mye for Dombås etter krigen, skrev de. Men de skjønte også at det hadde kostet.

Det var den ukuelige optimismen og pågangsmotet som imponerte dem mest. «Det er folk av hans type og dimensjoner som har mot til å ta en sjanse og ha styrke til å gjøre en innsats som bygdene og landet har bruk for,» sto det i hyllestbrevet. Da ble hans mer irriterende sider små.

Utover 1970-tallet skrantet helsen, og Olaf Frich døde i 1977. Tilbake sto et imponerende monument over hva en mann med ideer og pågangsmot kan skape av en liten trebu.

Nå var bedriften så solid tuftet i lokalsamfunnet, med god økonomi, at virksomheten blomstret videre. Et stort hopp fremover skjedde rundt tusenårsskiftet, da sønnesønnen Øyvind overtok. Han hadde arvet bestefarens energi og mot og høstet erfaring fra andre deler av reiselivet. Han skapte en «ny Frich-idé», som han kalte den. Sentralt i den var kortreist mat og bruk av lokale råvarer. På dette feltet var han en lokal pioner.

Men viktigere var en annen satsing: Frich forsto at det lokale markedet ble for lite og kastet seg inn i markedet for bussturisme. Nå er rundkjøringen i Dombås sentrum Innlandets mest trafikkerte. Øyvind Frich bygde også den første Tesla-ladestasjonen i Europa.

En stor fordel var muligheten for å bygge opp et kompakt tilbud, med stor parkeringsplass rett utenfor døren til Frichgården. I 2013 tok han imot over 1900 busslaster med turister fra hele Europa, Sør-Amerika og ikke minst Asia. Samtidig spredte han virksomheten til andre tettsteder, som Oppdal og Alvdal, Otta og Rudshøgda. Nå arbeider 350 ansatte for Frich's.

- Moskussafari
- Elg og viltsafari
- Bird Watching
- Guida turer til lokal kulturminner.

MOSKUS SAFARI:
Vi starter kl. 10.00 hver dag fra Hjerkinnhus

ELG SAFARI:
Vi starter kl. 20.00 hver kveld fra Hjerkinnhus

DAGLIGE AVGANGER MED MINIBUSS FRA DOMBÅS SENTRUM KL 09.15 HVER DAG FRA 20.JUNI TIL 20. AUGUST TIL HJERKINNHUS.

Dovre og Lesja aktiv as

3. GENERASJON DRIVER

Øyvind Frich har drevet kafedrift over store deler av innlandet fra hjemstedet på Dombås. Starten var å ta over familiebedriften i 2000 og etter det har det tilkommet 9 ulike spise – og overnattingssteder. Kongsvold Fjeldstue i Oppdal kommune er siste tilkommet anlegg, men før det var da Arthur Buchardt tok kontakt om å drifte **24** Wood Hotel. Dette var å ta ett langt skritt oppover. Det er en krevende oppgave å drifte Wood Hotel, men gjør det folkelig var Arthur Buchardts råd.

Slik vi også ønsker det skal være på alle våre andre steder. Mjøstårnet og Wood Hotel er hederlig omtalt internasjonalt og er blant Norges mest kjente byggverk ute i verden. Det valfarter delegasjoner fra inn og utland for å se på og få informasjon om bygget og hotellet hver uke. Wood Hotel by Frich´s skal ikke bare være et hotell, men et fyrtårn i Innlandet som det er verdt å besøke – vi er en destinasjon og ikke bare ett hotell.

Vi er det grønne skifte i praksis. Nå når ny E6 er ferdig kan vi også ikle oss tittel som «Airport hotel» selv om det er vel 1 time og 15 minutter unna. Vi er glade for muligheten som Arthur Buchardt har gitt, og vi håper å gjøre alle som bor i innlandet, og spesielt Ringsaker og Brumunddal stolte av Mjøstårnet og Wood Hotel by Frich´s.

FRICH'S®

WWW.FRICH.NO

Det er gode grunner til at Frich's i Oppdal blir kalt Oppdalsporten blant lokale og veifarende. For når du er her, har du nådd porten til noen av Norges flotteste naturopplevelser.

FRICH'S®
MOTEL & SPISERI
OPPDAL AS

Trondheimsvegen 1220, Fagerhaug
7340 Oppdal
Tlf. +47 72 40 06 40
oppdalsporten@frich.no

Kongsvold Fjeldstue er et historisk hotell med egen jernbanestasjon. Kongsvold ligger inntil Dovrefjell Nasjonalpark 900 moh. øverst i Drivdalen. Den gamle skysstasjonen består av over 20 velholdte bygninger, og interiørene inneholder mange antikviteter fra flere hundrede års fjellstuedrift.

KONGSVOLD FJELDSTUE®
BY FRICH'S HOTEL & SPISERI
OPPDAL

Dovrevegen 3663
7340 Oppdal
Tlf. +47 47 67 06 53
kongsvold@frich.no

Omgitt av rå natur med fjellet Snøhetta som utsikt, er Frichs Vandrehjem på Hjerkinns hus et populært sted å legge middagen og overnattingen for mange, spesielt for naturinteresserte og eventyrere.

FRICH'S®
MOTEL & SPISERI
HJERKINN AS

Hjerkinns hus veien 35
2661 Hjerkinns
Tlf. +47 46 42 01 02
hjerkinns@frich.no

Dombås er mye mer enn en rasteplass mellom Oslo og Trondheim. Dette er et springbrett til noen av de mest fantastiske Norske opplevelsene.

FRICH'S®
KAFE & SPISERI AS
DOMBÅS

Sentralplassen 3 A
2660 Dombås
Tlf. +47 61 24 10 23 / +47 90 09 88 87
dombas@frich.no

FRICH'S®

WWW.FRICH.NO

Se lyset over Tronfjell, føl roen ved Glomma, der elva sakte smyer seg gjennom landskapet, akkurat der Østerdalen åpner seg opp og gir deg følelsen av frisk luft og frihet. Det er ikke bare dalen som åpner seg. Du møter også åpne dører, gjestfrie mennesker og får muligheten til å se noen av Alvdals særegne attraksjoner.

FRICH'S®

HOTEL & SPISERI
ALVDAL AS

Nord-Østerdalveien 5148
NO-2560 Alvdal
Tlf. +47 62 48 80 00
alvdal@frich.no

Maihaugen på Lillehammer er et stort friluftsmuseum med over 200 bygninger fra ulike tider, utstillinger og spisesteder.

FRICH'S®

SPISERI MAIHAUGEN AS
LILLEHAMMER

Maihaugvegen 1
2609 Lillehammer
Tlf. +47 48 11 06 00
maihaugen@frich.no

26

Frich's på Rudshøgda er et perfekt sted å legge midt-dagen eller overnattingen ved gjennomreise på E6 i Ringsaker.

FRICH'S®

MOTEL & SPISERI
RUDSHOGDA AS

Rudsvegen 3
2360 Rudshøgda
Tlf. +47 62 35 50 50
rudshogda@frich.no

1. mars 2019 åpner dørene til verdens høyeste trehus. Mjøstårnet troner i himmelhøyde med sine 86 meter over bakken. Tårnet byr på fristende lokale råvarer i hotellets restaurant og fine konferanse- og selskapslokaler.

WOOD HOTEL®

BY FRICH'S HOTEL & SPISERI AS
BRUMUNDDAL

Tårnvegen 55
NO-2380 Brumunddal
Tlf. +47 48 11 02 00
woodhotel@frich.no

Er du på let etter overnatting i Gudbrandsdalen, eller et sted der du kan arrangere konferanser eller markere store og små familiebegivenheter? På Dale-Gudbrands Gard kan du oppleve moderne komfort og god mat i historiske omgivelser.

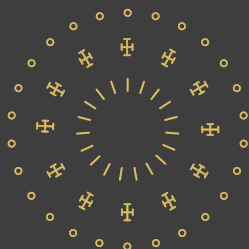
DALE — GUDBRANDS GARD
KURS OG KONFERANSEJENTER AS

Hundorpgeilen 12
NO-2642 Sør Fron
Tlf. +47 91 15 89 38
dale-gudbrandsgard@frich.no

FRICH'S®

WWW.FRICH.NO

KAPASITETSOVERSIKT PER STED	Antall rom	Antall Senger	Antall Stoler kro	Veranda/ Ute	Lastebil parkering	Bil parkering	Bus parkering	Materom	Stoler r-1	Stoler r-2	Stoler r-3	Stoler r-4	Stoler r-3+4	Stoler r-5	Stoler r-6	Stoler r-5+6
Frich`s Motel & Spiseri, Oppdal	12	32	140	70	Trailer-park	100	10	3 stk	10	60	45					
Kongsvold Fjeldstue, Oppdal	32	76	100	40	0	100	4	2 stk	60	16						
Frich`s Motel & Spiseri, Hjerkin AS	25	120	100	50	Trailer-park	150	5	3	80/100	10	10					
Frich`s Kaf�e & Spiseri, Dombås	0	0	300	100	Trailer-park	300	14	4 stk	50	50	50	50				
Frich`s Hotel & Spiseri Alvdal	38	109	159	70	Trailer-park	200	10	4 stk	66	25	25	25				
Dale-Gudbrands Gard Kurs & Konferansesenter	23	38/48	110	100	0	80	5	4 stk	40	30	40	100				
Frich`s Malhaugen	0	0	100	30	0	150	8	3 stk	30	50	40					
Frich`s Kunstmuseum • Lillehammer	0	0	75	40	0	100	2									
Frich`s Motel & Spiseri Rudshøgda	20	36	100/50	60	Trailer-park	100	10	4 stk	50	80	8	14				
Frich`s Wood Hotel by Frich`s	73	147	140	150	0	150	5	6 stk	40	32	32	46	76	40	40	80/100

DALE-GUDBRANDS GARD
KURS- OG KONFERANSESENTER AS

Hundorpgjeilen 12
NO-2642 Sør Fron
Tlf. +47 91 15 89 38